

DO-001-001268

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Economics : Paper-IV

Basic Issues of Indian Economy - II

(*Elective - I*) [*Optional - I*]

(*New Course*)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001268

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) આંતરીત વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) પ્રશ્ન નં.1 MCQ પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાંજ આપવાના રહેશે.
(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 આંતરિક વિકલ્પના આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો : **20**

- (1) પેકેજ પ્લાન ક્યારથી શરૂ કરવામાં આવ્યો છે ?
(A) 1950-51 (B) 1960-61
(C) 1970-71 (D) 1980-81
(2) 1966-67માં ભારતમાં કૃષિ ક્ષેત્રે કઈ ક્રાંતિનો જન્મ થયો હતો ?
(A) શ્વેત ક્રાંતિ (B) હરિયાણી ક્રાંતિ
(C) નીલી ક્રાંતિ (D) મેઘધનુષ્ય ક્રાંતિ

- (3) હરિયાણી કાન્તિનો લાભ સૌથી વધુ કોને પ્રાપ્ત થયો છે ?
- (A) નાના ખેડૂતોને (B) મધ્યમ ખેડૂતોને
- (C) અતિ ગરીબ ખેડૂતોને (D) મોટા ખેડૂતોને
- (4) ખેત પેદાશોના હેક્ટર દીઠ ઉત્પાદન ને શું કહેવામાં આવે છે ?
- (A) ખેત વૃદ્ધિ દર (B) ખેત ઉત્પાદકતા દર
- (C) ખેત ઉત્પાદન દર (D) ખેત વિકાસ દર
- (5) દૂધ અને દૂધની પેદાશોમાં સર્જાયેલી કાન્તિ એટલે.....
- (A) હરિયાણી કાન્તિ
- (B) સફેદ કાન્તિ
- (C) નીલી કાન્તિ
- (D) મેઘધનુષ્ય કાન્તિ
- (6) વિનીવેશની પ્રક્રિયા એ શેનો ભાગ ગણાવી શકાય ?
- (A) ખાનગીકરણ (B) ઉદારીકરણ
- (C) વૈશ્વિકીકરણ (D) રાષ્ટ્રીયકરણ
- (7) કઈ પ્રવૃત્તિને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે વિદેશથી આવતી વસ્તુઓ ઉપરના અંકુશોને હળવા કરવામાં આવ્યા છે ?
- (A) નિકાસ પ્રવૃત્તિ (B) આયાત પ્રવૃત્તિ
- (C) પુર્ન:નિકાસ પ્રવૃત્તિ (D) આયાત અવેજીકરણ

- (8) વૈશ્વિકીકરણની બાબતમાં કયા દેશો શ્રમની મુક્ત હેરફેરની બાબતમાં વાંધો લે છે?
- (A) વિકાસશીલ દેશો (B) વિકસિત દેશો
- (C) અલ્પવિકસિત દેશો (D) અર્ધવિકસિત દેશો
- (9) જૂન-2008માં ભારતમાં વિદેશી હુંડીયામણની અનામતોનું પ્રમાણ કેટલું હતું ?
- (A) રૂ. 8,39,913 કરોડ (B) રૂ. 12,98,552 કરોડ
- (C) રૂ. 9,36,597 કરોડ (D) રૂ. 11,96,023 કરોડ
- (10) 2007-08માં ભારતની નિકાસોનું પ્રમાણ કેટલું હતું ?
- (A) રૂ. 5,17,642 કરોડ
- (B) રૂ. 6,25,830 કરોડ
- (C) રૂ. 5,71,624 કરોડ
- (D) રૂ. 6,40,172 કરોડ
- (11) જેમાં બજારતંત્રના દ્વારા આર્થિક નિર્ણયો લેવામાં આવતા હોય તે વ્યવસ્થાને _____ ના નામે ઓળખવામાં આવે છે.
- (A) ઉદારીકરણ (B) ઉદ્યોગીકરણ
- (C) ખાનગીકરણ (D) વૈશ્વિકીકરણ
- (12) મધ્યમકદના સાહસોમાં ઉત્પાદકતાનો વિશેષ આધાર શેના ઉપર રહેલો છે ?
- (A) નિયોજકની કુશળતા (B) કાર્યાભાલની પ્રક્રિયા
- (C) વીજ પૂરવઠાની પ્રાપ્તિ (D) માનવ શ્રમની પ્રાપ્તિ

- (13) ભારતીય અર્થતંત્રમાં કયા ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ સવિશેષ રહેલું છે ?
- (A) સેવા ક્ષેત્રના ઉદ્યોગો (B) નાના અને કુટિર ઉદ્યોગો
- (C) મોટા ઉદ્યોગો (D) વપરાશી વસ્તુઓના ઉદ્યોગો
- (14) બેરોજગારીના પ્રશ્નને હલ કરવામાં કયા ઉદ્યોગો સૌથી વધુ મદદરૂપ બની શકે ?
- (A) મોટા ઉદ્યોગો (B) મધ્યમ કદના ઉદ્યોગો
- (C) નાના અને કુટિર ઉદ્યોગો (D) આનુષંગિક ઉદ્યોગો
- (15) જે ઔદ્યોગિક સાહસોમાં રૂ. 5 કરોડથી વધારે પરંતુ 10 કરોડ કે તેથી ઓછું રોકાણ કરવામાં આવ્યું હોય તેને કેવા સાહસો કહેવાય ?
- (A) મધ્યમ કદના (B) નાના કદના
- (C) મોટા કદના (D) સામાન્ય કદના
- (16) આપણા પાયાના પ્રશ્નોને હલ કરવામાં કયા સાહસો સૌથી વધુ મહત્ત્વનાં છે ?
- (A) મોટા કદના સાહસો
- (B) નાના કદના સાહસો
- (C) નાના અને મધ્યમ કદના સાહસો
- (D) મધ્યમ કદના સાહસો
- (17) બારમી યોજનાની નબળી બાજુ કઈ છે ?
- (A) અતિ મહત્ત્વાકાંક્ષી યોજના છે.
- (B) 9થી 9.5%નો વિકાસદર હાંસલ કરવાનું મુશ્કેલ છે.
- (C) નાણાકીય સાધનોના લક્ષ્યાંકો પાર પાડવાનું મુશ્કેલ છે.
- (D) ઉપરોક્ત બધી બાબતો

(18) બારમી યોજનામાં કૃષિ ક્ષેત્રે કેટલા ટકાનો વૃદ્ધિદર હાંસલ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?

(A) 4%થી 4.5% (B) 4%થી 4.2%

(C) 3.5% (D) 5%

(19) બારમી યોજનામાં નાણાંકીય ખાધનું પ્રમાણ કેટલું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?

(A) રૂ. 3,14,23,249 કરોડનું

(B) રૂ. 18,33,323 કરોડનું

(C) રૂ. 22,31,461 કરોડનું

(D) રૂ. 25,55,043 કરોડનું

(20) બારમી યોજનામાં કુલ મૂડી રોકાણ દર નક્કી કરવામાં આવ્યો છે ?

(A) 39% (B) 42.5%

(C) 41.4% (D) 37.5%

2 મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોની મુખ્ય સમસ્યાઓ જણાવો. 10

અથવા

2 બારમી યોજનાની નબળી બાજુઓ જણાવો. 10

3 હરિયાણી ક્રાન્તિનો અર્થ આપી, તેની સિદ્ધિઓ જણાવો. 10

અથવા

- 3 નાના પાયાના ઉદ્યોગોની સમસ્યાઓ જણાવો. 10
- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8
- (1) નાના પાયાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ
- (2) હરિયાણી ક્ષાન્તિના નિર્ધારક પરિબલો
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8
- (1) ખાનગીકરણ
- (2) હરિયાણી ક્ષાન્તિની મર્યાદાઓ
- 5 ટૂંકમાં ઉત્તરો આપો : (કોઈપણ બે) 14
- (1) ભારતી યોજનાની ઉજળી બાજુઓ.
- (2) નાના પાયાના ઉદ્યોગોની સમસ્યા હલ કરવાના ઉપાયો સમજાવો.
- (3) વૈશ્વિકીકરણ.
- (4) ભારતમાં આર્થિક સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (5) મધ્યમ કદના સાહસોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer all the questions on the basis of internal options.
- (2) Q. No. 1 M.C.Q. should be given answer in the main answer book.
- (3) Right side figures show the mark of the questions.

1 Choose the correct option on the basis of internal option. **20**

- (1) Since when has the package plan been started ?
- (A) 1950-51 (B) 1960-61
- (C) 1970-71 (D) 1980-81
- (2) Which revolution did get birth in 1966-67 in India ?
- (A) White revolution
- (B) Green revolution
- (C) Blue revolution
- (D) Rainbow revolution
- (3) Who has achieved the most benefit from the green revolution?
- (A) Small Farmers
- (B) Medium Farmers
- (C) Extreme Poor Farmers
- (D) Big Farmers

- (4) What is said agricultural production hector-wise ?
- (A) Agricultural Growth
 - (B) Agricultural Productivity
 - (C) Agricultural Production
 - (D) Agricultural development growth
- (5) The revolution in milk and mik product means :
- (A) Green revolution (B) White revolution
 - (C) Blue revolution (D) Rainbow revolution
- (6) The process for exchange is taken the part of _____
- (A) Privatization (B) Liberalization
 - (C) Globalization (D) Nationalization
- (7) Which activities were encouraged to to relax the restrictions on the foreign goods ?
- (A) Export activity (B) Import activity
 - (C) Re-export activity (D) Import substitution
- (8) Which countries are taking objections in the free labour movement with reference to globalization ?
- (A) Developing countries
 - (B) Developed countries
 - (C) Less developed countries
 - (D) Semi-developed countries

- (9) The reserve criteria for the Foreign rate of exchange in India in June 2008 ?
- (A) Rs. 8,39,913 crores (B) Rs. 12,98,552 crores
- (C) Rs. 9,36,597 crores (D) Rs. 11,96,023 crores
- (10) What was the criteria for the export in India in 2007-08 ?
- (A) Rs. 5,17,642 crores
- (B) Rs. 6,25,830 crores
- (C) Rs. 6,71,624 crores
- (D) Rs. 6,40,172 crores
- (11) The system in which the economic decisions are taken by the market is known as _____.
- (A) Liberalization (B) Industrialization
- (C) Privatization (D) Globalization
- (12) In medium scale industries, which factor is specially responsible for productivity ?
- (A) The skill of entrepreneur
- (B) The process of raw materials
- (C) Availability of electrical power supply.
- (D) Availability of man power.

- (13) Which industries have additional importance for Indian economy ?
- (A) Service sector industries
 - (B) Small cottage industries
 - (C) Big industries
 - (D) Consumer goods industries
- (14) Which industries are helping in solving the problem of unemployment ?
- (A) Large industries
 - (B) Medium size industries
 - (C) Small and cottage industries
 - (D) Dependent industries
- (15) What type of industria enterprises would you call them when the investment is more than 5 crores and less than 10 crores?
- (A) Medium sized
 - (B) Small sized
 - (C) Large sized
 - (D) Normal sized
- (16) Which industries are very important in our Indian economy's basic problems solution ?
- (A) Big scale industries
 - (B) Small scale industries
 - (C) Small and medium scale industries
 - (D) Medium scale industries.

- (17) Which is the weak side of 12th plan ?
- (A) Over-ambitious plan
 - (B) Difficult to achieve 9 to 9.5% growth rate
 - (C) Difficult to achieve the target of financial sources
 - (D) Above all these
- (18) In the 12th plan, how much percentage of growth rate is to be targettd in the agricultural sector ?
- (A) 4% to 4.5%
 - (B) 4% to 4.2%
 - (C) 3.5%
 - (D) 5%
- (19) How much extent of financial deficit is determined in the 12th Plan ?
- (A) Rs. 3,14,23,249 crores
 - (B) Rs. 18,33,323 crores
 - (C) Rs. 22,31,461 crores
 - (D) Rs. 25,55,043 crores
- (20) In the 12th plan, how much investment rate is determined?
- (A) 39%
 - (B) 42.5%
 - (C) 41.4%
 - (D) 37.5%

2 Describe the main problems of medium scale industries. 10

OR

2 Describe the challenges behind (Weak-sides-Limitations) of 12th plan. 10

3 Give the meaning of green revolution and discuss its achievements. 10

OR

3 Describe the problems of small scale industries. 10

4 (a) Write short note : (any two) 8

(1) Importance of small scale industries

(2) The factors determining the green revolution.

(b) Write short notes : (any one) 8

(1) Privatization

(2) Limitations of green revolution

5 Write short answers : (any two) 14

(1) Brighter-Positive sides of 12th plan

(2) Describe measures to tackle the problems of small scale industries.

(3) Globalization

(4) Evaluate the economic reforms in India

(5) The significance of medium scale industries.